

המאור שבתורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כא' תמוז התשע"ז

יום	הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
יום	19:31	20:22	21:17
ת"א	19:29	20:20	21:14
חיפה	19:32	20:23	21:18
ב"ש	19:29	20:20	21:14

כל הזכויות שמורות

ישא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לאתך שהיה נפרד רבי **יוחנן ג'וניאן** זצ"ל מאתרא קדישא מירון, נהג לרדת כאשר ראשו **מוטח לאחוריו** ומביט הוא על הכיפות המתנוססות מעל ציון הרשב"י, עד אשר הגיע למטה ולא יכל לראותם עוד, או אז היה עושה תנועה של **צער וכאב** על פרידתו של מהיכלא דרשב"י, כה הייתה דבקוהו בתנא האלוקי.

זאת צריכים אנו להשריש, שאנו כל הזמן לוקחים ולוקחים, מקבלים **כסדר ובשפע** מידו המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה - ונותנים כה מעט! נראה, שהמעט יהיה, לכל הפחות, "ברצון טוב" ובכוננות.

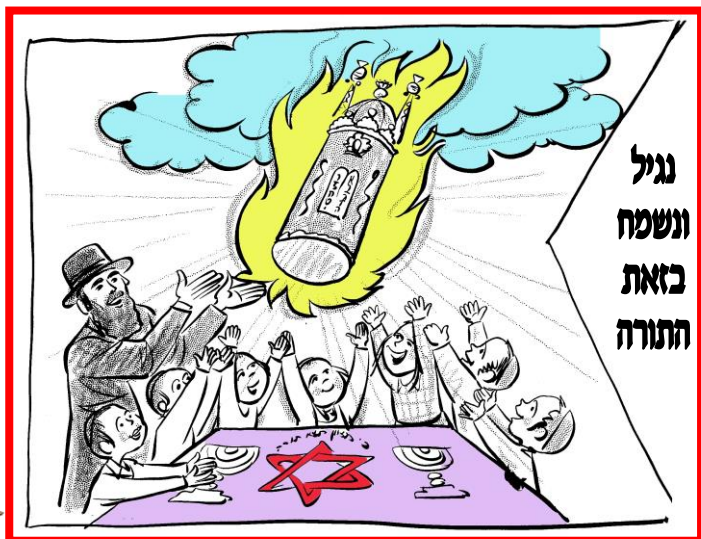
מהי הדרך להידיבק בתלמידי חכמים? לדברי **הרמב"ם** הדבר נעשה לא רק על ידי לימוד תורה עמהם, אלא גם עניינים שנראים ארציים ולכאורה מה להם ולקשר עם תלמידי החכמים, כגון אכילה ושתיה עמהם ועשיית מסחר עם תלמידי החכמים. גם כך **נוצר הקשר**, מכיוון שבהתקשרות זו נלמד מהם באופן מעשי את הנהגותיהם הנעלות בחיי היום-יום. עד כדי כך נגשג עניין זה, שהנוהג כך מקיים מצוות 'עשה' מן התורה של 'ובו תדבק'.

כל ימיו חי בעוני גדול חכם **אברהם הכהן** זצ"ל אך לא חשב על עצמו אלא כיתת רגליו מעיר לעיר ומכפר למושב להתרים נדיבי עם למען ישיבת המקובלים **נהר שלום** באדר תשכ"ג נסע לתל-אביב ועשה את שבתו בביתו של הצדיק **חכם עזרא הכהן** זצ"ל ובמוצאי שבת למדו השנים את הלימוד לכבוד יום ההילולא של משה רבנו וסיימוהו קרוב לחצות לילה או אז פנה לחכם עזרא ואמר **"נסדר המיטה"** חכם עזרא לא הבין את כוונתו והפציר בו להמשיך בלימוד אולם חכם אברהם הכהן אמר: "הגיעה השעה נקרא קריאת שמע" יחד קבלו שני הצדיקים עליהם עול מלכות שמים וכשסיימו את הקריאה מסר רבי אברהם הכהן את **נשמתו הטהורה** ליוצרה זיע"א.

יש פעמים שהאישה אומרת דבר מסויים ומתכונת למשהו אחר לגמרי וצריך לדעת "לשמוע" אותה.

והנה כשהגענו ליהוד, הלך חכם **ונוחם ונושה** זצ"ל לכמה זקנים שם, ובאחד המקומות הגיש המארח לסבי **"ריבה"** סבי אכל מהריבה, ואני התפלאתי מאוד, הרי סבא בפסח לא אוכל בשום בית, וכך מנהגו מימים ימימה היה אוכל רק בביתו. והנה לפתע הסבא פונה אלי ואומר, "תאכל גם מהריבה, **רואים** שאין בה חמץ..."

פנס הלכו עמו לציון התנא ר' **אידי בעל הנס**, והרב הרב **אברהם בביוף** זצ"ל סחב כדרכו את כל הסלים, כשהגיעו לתחנת האוטובוס הניח הרב את הסלים בצד, ועלו לאוטובוס, והנה באוטובוס נזכרו כי **שכחו** את הסלים וגם את כל הכסף, מיד ירדו ולקחו מונית חזרה לתחנה המרכזית, וכשהגיעו אע"פ שעשרות אנשים היו שם **לא נגעו בכסף**, וזה היה בביתוהו הגדול בבואר עד כלות.

נגיל ונשמח בזאת התורה

התורה נקנית רק ביגיעה גדולה ובהתמדה ומתוך הקרבה

נגלה ונודה ונדע כמה **הרבה מקבלים** אנחנו, וכמה מעט מודים אנו. הלא "אילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רינה כהמון גליו... אין אנחנו מספיקים להודות על אחת מאלף" - ונדע כמה **מחשיבים במרום** כל 'חצי גרם' של הודיה!

הנשב האמיתי? המרגל, אין כסכתו לאדם

נקודה לתחשבה

הר"ר יחיאל מיכאל יונגרמן היה איש נכבד, אוהב תורה ובעל חסד מופלג. מסר נפשו להציל יהודים בימי השואה. במלחמת העולם השנייה, לעיתים קרובות, היה יוצא מבניין השגרירות השבדית בבודפשט לחפש מזון. משוטט בין החנויות ההרוסות, להביא מצרכים ליהודים שהתחבאו. היה מלומד בניסים - כמה שמרו עליו מן השמים! באחת הפעמים כאשר חיפש בחנות כלבו גדולה והרוסה, ראה חיילים סורקים את השטח. כיון שהחנות הייתה קרובה לדנובה והרוסים כבר שלטו מעבר לנהר, חשב כי החיילים המתקרבים הם רוסים, והחל מדבר עימם רוסית. מיד תפסוהו והביאוהו **למטה הגסטפו** לחקירה, בחשד שהוא מרגל רוסי. בבנין הגסטפו העלוהו לחדר באחת הקומות העליונות. קצין גרמני החל לחוקרו, תוך כדי שהוא מרביץ לו מכות רצה. בידו הימנית החזיק אקדח שלוף ובידו השמאלית החזיק בקבוק משקה חריף. כאשר מדי פעם הוא לוגם מן הבקבוק ומאיים בכל רגע שהוא עומד להורגו. באמצע החקירה נקרא הקצין והשאירו לבד בחדר. רבי מיכאל חיפש בקדחתנות איזו עצה, מה יכול לעשות כדי להנצל. על החלון היו סורגים, לא היה שייך לצאת ולהמלט. נצנץ בו רעיון. קרוב לפינת החדר היה ארון ברזל. כהרף עין נדחק בין הארון לקיר ופתח את דלת הארון, באופן שתסתיר אותו בפינה... כעבור כמה דקות חזר הקצין לחדר. כאשר להתפתעו לא מצא בו את רבי מיכאל, הקים מהומה גדולה בצרחות: **היכן נעלם היהודי**, המרגל הרוסי?! מאחר שהקצין היה כבר די בגילופין העלו חיפושיו בחדר חרס... מיד ציווה לתת את אזהקה בבנין, ועשרות חיילים החלו לעבור מחדר לחדר ומקומה לקומה לסרוק, לאן ברח היהודי המרגל. לחדר עצמו נכנסו חיילים רבים, אך אף אחד מהמחפשים לא העלה בדעתו לבדוק מאחורי הארון...

רבי מיכאל כמעט התעלף מחוסר אור, מרוב פחדו אפילו לנושם, שמא יגלוהו, פן ישמעו את נשימותיו. כך עמד כמה שעות, כאשר אינו יודע לשית עצות בנפשו מה יעשה הלאה, מאין יבוא עזרו. ובכלל, איך אפשר שיעזוב את הבנין מבלי שיתגלה, ובפרט כאשר כולם מחפשים אחריו. והנה שמע שמישהו נכנס לחדר, מתחיל להסתובב ולאט לאט הוא מתקרב למקום מחבואו. אותו אדם מזיז קצת את דלת הארון, מציע עליו ומחזיר אותה לקדמותה, ויוצא מן החדר... רבי מיכאל היה בטוח כי האיש הולך להזעיק את החיילים לעזרה, וכבר החל להגיד **ויודו**. לאחר זמן מה הוא שומע שוב מישוהו נכנס לחדר ומתקרב אליו. היה זה אותו אדם שהציע עליו. הלה דוחף תפוח לידו ואומר לו: 'אל תדאג, אני אעזור לך', ויוצא. לאחר מחצית השעה הופיע שוב אותו אלמוני, הביא עמו בגדים וציווה עליו ללבושם. ואמר לו: 'אני בתפקידי מהנדס, אחראי על עבודות כאן בבנין. אתה תהיה קבלן השיפוצים שלי. אנחנו נעבור בין הקומות עד למטה. אני אסביר ואראה לתקן ולשפץ כאן בבנין. אך עליך **לשתף אתי פעולה** ולדבר בקול רם ובבטחון, כדי שלא יחשדו בנך'. כאשר רבי מיכאל שאלו כיצד גילה את מחבואו. חיך ואמר: 'נכון שהתחבאת מאחורי הדלת, אבל הדלת לא מגיעה ממש עד לריצפה, ראיתי רגלי אדם מציצות מתחת לדלת... כך אותו מלאך פלאי הוליכו בין הקומות והחדרים, עד שהוציאו מן הבנין. וכל אותו זמן מתרצצים מסביב עשרות גרמנים בחפשים אחריו! משם חזר רבי מיכאל לבנין החסות השבדית. רבי מיכאל **לא הכיר את האדם** שנכמרו רחמיו עליו והצילו, לא פגש אותו לא לפני ולא אחרי המלחמה

כשהקביה חוצה להציל אדם. מציל אותו **נגד הטבע** בניסים גלויים (העורך)

סעודה ערבה מתכנן לשלום בית

סיפר אהד התלמידים: שגיסתו הגיעה לביקור בארץ הקודש ולא נפקדה, וכאשר נכנסה לראש הישיבה הגר"כ **שיינברג** זצ"ל לבקשת ברכה התחיל לשאול אותה על דבר **כספי המעשרות שלה**, אך היא התבלבלה והתחמקה באומרה שהם תפוסים. לאחר יציאתה משם מיד פנו אליה בני המשפחה בגערות כיצד מפסידה בידים ברכה להצלחה בענין כה גורלי וחשוב. היא שבה וחזרה לבית ראש הישיבה ואמרה שמקבלת על עצמה למסור מעשרות לידו למשך תקופה, ואכן לא עברו ימים רבים **חכתה להיפקד בנו זכר**.

רבי שלמה מזוועהיל זע"א, לא נענה מהעולם הזה אפילו באבצע קטנה. סיפרה נכדתו שלעת נישואיה, והוא היה עומד מצידה בהיות שלא היה לה אב ואם, לא התעניין בכל מה שהיה קשור לצרכי החתונה עצמה, אע"פ שהתעסק במסירות בצרכי הנישואים בדאגה לכספים ולדירה... מכיוון שלהשיא את **נכדתו היתומה** מצווה היא, וצרכי שמים יש כאן, אבל החתונה וכל מה שסביב לזה, הגאון מה מהעולם הזה יש כאן, וזה אינו מעניינו של רבנו, חוץ מלזכור להזמין את הכובסת הענייה לסעוד הכי זוהי הזדמנות בשבילה להנות פעם מסעודה, ועל בקשתו זו – היחידה מכל מה שנוגע לחתונת נכדתו, **חזר והזחיר**. כל דבר צריך לבוא לתכליתו. לדאוג לכל הכספים ולדירה היה מקדיש זמן מכיוון שזו מצווה, אבל מה שמעבר לזה נכנס בגדר "הנאה" וזה כבר לא בשבילו.

יהודי שהזדמנו לפניו שתי מצוות באותה עת והעונה: שכנו מימין **הפוקד סחורה** מעל חמורו, אולם המשא כבד וזקוק לעזרה דחופה, וכנגד משמאלו השכן שאינו אהדו בלשון המעטה, ואם נדבר גלויות שונא הוא אותו, והשכן השנאי **טוען** את חמורו בסחורה וגם הוא זקוק לעזרה, אל מי ניגש ונטה כתף?! הנטיה הראשונה והטבעית בודאי תריץ אותו הישר אל השכן האהוב, ובפרט שהיצר יזומם לאוזנו שמצות פריקה קודמת למצות טעינה, שכן החמור המסכן כושל ורובץ תחת המשא הכבד, אם כן רוץ מהר ותן כתף לשכן האהוב. אולם **חזיל לימדנו** שאף שהשכן שהיגך שונא מדובר בשכן שעבר על מצוות התורה וראית זאת אין אתה יכול להעיד כנגדו שכן עד יחיד, אסור להעיד,

ואם כן באופן כזה מותר לשנותו, ואין זה שנאת חנם שאסורה מכל וכל, אף על פי כן **רוץ מהר לעזרתו** ואף על פי שהחמור מצטער, ואפילו לדעה שצער בעלי חיים דאורייתא, עם כל זאת ולמרות כל זאת, כפיית היצר היא עיקר חיות האדם בעולמו.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

העברה על הלידות

פנחס בן אלעזר זכה לאריכות ימים יתירה, שהרי פנחס הוא אליהו וכמו שמוכר בילקוט (שמעוני ריש פרשת פנחס, רמז תשע"א) וזה לשונו: פנחס הוא אליהו, אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה נתת שלום בין ישראל ובני עולם הזה, אף לעתיד לבא אתה הוא שעתיד ליתן שלום ביני לבין בני שנאמר "הנה אנכי שלח לך את אליה הנביא וכו' והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם (מלאכי ג, כג-כד).

וזכה פנחס לכל זאת מפני שהעביר על מידותיו ושתק בשעה שהכלימוהו, וכדימצינו בדברי חז"ל (סוטה מג ע"א) שהיו השבטים מבזין אותו ואומרים, ראיתם בן פוטי זה, בן שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים יהרוג נשיא מישראל!

ומה ענה להם פנחס, לא השיב דבר! שתק והעביר על המידות, ולכן זכה וקיבל את כל אותם שנים של עשרים וארבע אלף איש מישראל שנספו במגיפה, וכמו שדרשו רבותינו (חגיגה ד ע"ב) על הפסוק ויש נספה בלא מושפט (משלי יג, כג), פעמים שמלאך המוות לוקח אדם מן העולם קודם שהגיע עתו וזומנו להיפטר, וזאת אותם שנים שהיה צריך לחיות נותנים במתנה לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו. וכיון שפנחס העביר על מידותיו ושתק, זכה לכל אותם שנים של הנספים במגיפה.

אולם אצל משה רבינו מצינו להיפך, כביכול, בגלל כמה מילים שאמר ולא הבליג על מידותיו מספיק (כפי דרגתו הגבוהה), שָׁמְעוּ נָא הַמְּרִים (במדבר כ, ז), נענש ולא נכנס לארץ על אף שודאי שישים ריבוא מישראל היו מוכנים לתת למשה רבינו מהימים והשנים שלהם כדי שיכנס עמהם לארץ, אך בגלל שהשיב תשובה והחסיר בהעברה על המידות, לא יכל לקבל שנים אלו. וסביביו נשערה מאד, מלמד שהקדוש ברוך הוא מודקדק עם סביביו כהווי השערה (יבמות קב"א ע"ב).

ומכללם של דברים למדנו עד כמה עריכים אנו לעבד את מידותינו ולהיות מהמעבירים על מידותיהם, שאין קץ לשכרם.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

לע"נ האשה הדגולה **מרת מול בת מרים** ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

קמצן אחד היה נוהג לקדש בשבת יום-טוב על כוס גדולה, להוציא כל בני-הבית בקידושו ושותה לבד. פעם אחת, בשעת סעודת יום טוב, אמר למשרת: צא ותן מספוא לסוטים. יצא המשרת ומיד חזר. אמר לו הקמצן: מה כבר הספקת ליתן מספוא לכל הסוטים? החזיר המשרת: נתתי הרבה מספוא לסוס הגדול, ואמרת לי, שיוציא גם את האחרים...

כל העלונים: hamaor.net

רבי לוי יצחק

וברדי"ט שוב זצ"ל דרש על הפסוק: "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" ע"פ דרשת חז"ל, "השמים" זו הנשמה, "והארץ" זה הגוף. וזו כונת הכתוב: "בשמים" כלומר **בצרכי שמים**, דהיינו בצרכי הנשמה, מה שנוגע לעבודת הבור ברוך הוא, תסתכל "ממעל", על דבר שהוא ממעל לך, על הצדיק שיש בידו מעשים טובים יותר ממך, ותבין שפלותך. "ועל הארץ" **בעסקי הגוף** הנוגע לעולם הזה, "מתחת", פרוש תסתכל במה שלמטה ממך, שיש עני יותר ממך.

החסד העיקרי בתוך הבית

עיקר האמונה בלב וצריך לעמול שתתפשט בכל האברים

מוכר בגדים הציץ מרחוק וראה, שהעובד לקח בחשאי זוג-מכנסיים מעל המדף. שתק ולא אמר לו ולא כלום. ובראש-חודש, כשנכנס העובד לקבל שכרו, עשה עמו המוכר חשבון והוריד לו 200 ש"ח ממשכורתו. שאל העובד: על שום מה הוריד זאת? השיב המוכר: על אותו זוג-מכנסיים" הקפיד העובד: עובד שלך אני ודיך שתחשב לי זוג-מכנסיים ב-130 ש"ח. החזיר לו המוכר: אתה עובד שלי ואתה יודע, שהמחיר 130 ש"ח אינו אלא בשביל הלווקה תריסר בבת-אחת...

תקופה מסמכת החלו לערוך את התרומת הפספים עבור "מתיבתא תפארת ריש"לים" באמצעות שיהות טלפוניות מדינתו הצנועה של הגאון רבי **משה בינשוין** זצ"ל רבי משה. הספה להדווש זה היתה תחושתו של המותרים פי רצויו משה יוכל להביע את **הערכתו** ולתת את פרכתו לתורם שבְּעָבְרוּ השני של הקו. על ידי קרבתו הפלתי אמצעית של המתירים לרבי משה, נתן הנה לחסד הרבה זמן ולהגיע להשגים נכבדים יותר. על המטלפן הנה לצעד מספר פסיעות לתדרו של רבי משה, להפסיקו לרגע מלמודו, ולבקשו להרים את האַפְרָקֶט ולשוחח דקות ספורות עם התורמים.

רבי משה הבין את ההגיון מאחורי הסדר זה, אָבָל הוא שם לו קץ זמן קצר לאחר שהחל. רבי משה **דאג לאשתו**, פן הופכת היא לאסירה בתוך ביתה. פֶּאָשֶׁר הַנְּיֻשִׁיבָה "מתנתקת" בסדר האוֹרְחִים והוא מאַחֲרֵי שְׁלָחָנוּ סְחָרָו, הַשְּׂטָה שְׁנוֹתָר לָהּ הוּא רַק הַמְּסַבֵּחַ וְחֶדֶר הַשְּׁנָה. לְזָאת – **לא הסכים** רבי משה.

ובאמת, כי האיש החכם ויבן זאת לאמתו, ליבו יחיל בקרבו **בחיל ורעה** בשומו ליבו על מעשיו אשר לא טובים חס ושלום, עד היכן הם מגיעים לקלקל ולהרוס בחטא קל, חס וחלילה, **הרבה יותר** ממה שהחריבו נבוכדנצר וטיטוס (נפש החיים).

רשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

שמעת פעם על ילד שבה עם אבא שלו לרופא וביקש ממנו: דוקטור, תעשה לנו **נדיקת דם** כדי לדעת אם האיש שלידי הוא באמת אבא שלי...

פשוט נמאס לי שהוא מבקש ממני כל היום לעשות כל מיני דברים, מי אמר שהוא באמת אבא שלי? לא שמעת, נכון? אתה יודע למה? בגלל שאת **אבא לא צריכים לבדוק**, את אבא מרגישים בלב.

אתה יודע, אתה יהודי, ואבא שלך הוא האלוקים שברא את כל העולם ורוצה שיהיה לך רק טוב. רוצה הוכחה? אין צורך. אתה אמור **להרגיש אותו בלב**.

אך מוכן מאליהו היה, שמתוך אחריותו תתגלו שבו **הגרי"ש** זצ"ל למקומו בבית המדרש שבו קבע תלמודו. לביתו היה חוזר בשעת צְהָרִים לדקות ספורות כדי לסעד לבו, ומיניד לאחר סעודתו הקצרה היה שוב לתלמודו בבית הפנסת.

בלילות היו פתלי הבית סופגים את קול רצת תלמודו. לארץ שנים שמרה הרבנית על סדרי תלמודו, **במסירות עצומה**. פעם, פֶּאָשֶׁר רָאָתָה שְׂפָאִים להתניעץ עמו במלי דעלמא, התבטאה בכאב: "התרגלתי למרט שערות ראשי מקאבים מבלי לערבו בְּיִסְרִי, וְכָל זָאת כְּדִי שְׂאֵל לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּשׁוֹם דְּבַר צַדִּיק, וְהָנָה הֵם מְדַבְּרִים עִמּוֹ בְּדַבְּרִים שְׂאִינֵם מְלַמֵּד הַתּוֹרָה..."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיר, דינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. מנחם בן פנחס, ינאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוננים, יעקב בן טליל, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יחודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, ואוסינה בת גורית חלפון, שמואל בן רבקה זכאי